

**Звернення Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої
політики та міжпарламентського співробітництва
до національних парламентів іноземних держав, міжнародних
організацій та їхніх парламентських асамблей
щодо спроб Російської Федерації домогтися послаблення або
скасування міжнародних санкцій, запроваджених у відповідь на збройну
агресію Російської Федерації проти України,
під приводом боротьби з пандемією COVID-19**

Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва вітає та високо цінує єдність міжнародної спільноти у боротьбі з поширенням COVID-19. Пандемія стала тестом на згуртованість світу та нашу спроможність проявити справжню солідарність і взаємну підтримку перед обличчям глобальної загрози.

Вважаємо, що розповсюдження пандемії COVID-19 та її майбутні наслідки є загрозою глобального рівня для усіх країн світу та надзвичайно потужним викликом для світової спільноти, який вимагає погоджених дій та відповідальних рішень від керівництва держав,

Ми висловлюємо вдячність усім міжнародним партнерам за сприяння та допомогу Україні у стримуванні пандемії та у поверненні громадян України на Батьківщину.

Україна, як повноправна учасниця глобальних зусиль зі стримування пандемії COVID-19, допомагає найбільш постраждалим державам лікарськими кадрами та необхідними засобами, а також сприяє поверненню додому іноземних громадян.

Ми впевнені, що солідарність міжнародного співтовариства, мужність медичних працівників та представників інших професій, які забезпечують щоденне життя в умовах надзвичайної ситуації, професіоналізм вчених та відповідальність усіх громадян дозволять світу подолати пандемію та повернутися до звичного порядку денного, де ключовими питаннями є забезпечення міжнародного миру та безпеки, прав людини та основних свобод, а також добробуту та економічного зростання.

У цьому зв'язку, Комітет висловлює стурбованість спробами Російської Федерації зловживати ситуацією з пандемією COVID-19 та пов'язаної з цим налаштованості міжнародної спільноти на об'єднання зусиль. Йдеться про заклики та дії Російської Федерації, спрямовані на підриг міжнародної політики санкцій та обмежень, запроваджених у відповідь на збройну агресію проти України, порушення принципів та норм міжнародного права на тимчасово окупованих територіях України.

Наголошуємо на життєвій необхідності забезпечення поваги до норм і принципів міжнародного права в умовах розповсюдження пандемії COVID-19, зокрема Статуту Організації Об'єднаних Націй, Загальної декларації прав людини 1948 року, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 року, Заключного акта Наради з безпеки і співробітництва в Європі

(Гельсінський заключний акт), Статуту Ради Європи та інших міжнародно-правових документів,

Замість припинення збройної агресії, де-окупації українських територій та виконання взятих на себе зобов'язань в рамках процесу політико-дипломатичного врегулювання, Російська Федерація розглядає надзвичайну ситуацію, викликану пандемією як можливість зняти з міжнародного порядку денного питання власних порушень міжнародного права без їхнього виправлення. Саме такі міркування слугували підґрунтям для нещодавньої російської ініціативи в ГА ООН щодо ухвалення «декларації солідарності ООН у зв'язку із викликами, які несе COVID-19». Ми вдячні нашим міжнародним партнерам, які разом з Україною мобілізували зусилля і заблокували ухвалення згаданого проекту, який за своєю суттю був би «декларацією солідарності з агресором».

Комітет закликає світову спільноту залишатися вірною принципам міжнародного права та протидіяти маніпулятивним і шкідливим для цілей боротьби з COVID-19 крокам Російської Федерації. Під прикриттям боротьби з пандемією Російська Федерація хоче змусити світ закрити очі на триваючі порушення суверенітету та територіальної цілісності України, порушення прав людини та основних свобод громадян України на окупованих територіях.

Саме тому, Російська Федерація вибірково та маніпулятивно підходить до закликів та ініціатив на міжнародній арені, спрямованих на підвищення ефективності у боротьбі з поширенням COVID-19. Так, російські високопосадовці активно маніпулюють закликом Генерального секретаря ООН щодо скасування санкцій в інтересах боротьби з COVID-19, повністю ігноруючи його гуманітарний та медичний контекст. У цьому зв'язку, ми привертаємо увагу до того, що жоден пакет санкцій, запроваджений проти Російської Федерації, не заважає їй належним чином захищати здоров'я свого населення та населення на окупованих територіях і робити внесок у глобальну боротьбу з коронавірусом.

Натомість, інший заклик Генерального секретаря ООН – щодо загального припинення вогню у всіх зонах конфліктів на час пандемії, залишився непоміченим з боку Російської Федерації, яка за допомогою підпорядкованих, керованих та фінансованих незаконних збройних формувань продовжує збройні провокації в районі проведення Операції об'єднаних сил. Щодня тривають обстріли позицій військовослужбовців Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань. Так, від початку національного карантину в Україні від куль та снарядів російських окупаційних сил в районі проведення Операції об'єднаних сил загинуло щонайменше 8 та поранено 61 український військовослужбовець.

Збройні Сили Російської Федерації надалі не лише продовжують обстріли української території попри заклик ООН до перемир'я на час пандемії, а й перешкоджають ефективній роботі міжнародних організацій, блокуючи доступ представників Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ

(СММ ОБСЄ), Міжнародного Комітету Червоного Хреста та інших міжнародних місій до тимчасово окупованих територій України, позбавляючи населення окупованих територій медичної допомоги, а світ - можливості отримати неупереджену інформацію про реальний стан справ з COVID-19 на тимчасово окупованих територіях України. До того ж, через створений Російською Федерацією інформаційний вакуум на цих територіях місцеве населення не усвідомлює реальних масштабів пандемії та загроз для власного здоров'я. Це загрожує перетворенням тимчасово окупованих територій України на «епідеміологічну міну сповільненої дії».

Закликаючи до скасування санкцій, Російська Федерація продовжує наругу над міжнародним правом у спробах консолідувати окупаційний режим на суверенній території України в Автономній Республіці Крим та м.Севастополь. Черговими кричущими порушеннями основоположного міжнародно-правового принципу поваги до суверенітету стали Указ Президента Російської Федерації від 20 березня 2020 року, яким більшу частину Кримського півострову було віднесено до так званих «прикордонних територій Російської Федерації», де особам без російського громадянства не дозволяється володіння земельними ділянками та Розпорядження уряду Російської Федерації від 19 березня 2020 року яким скасовуються запроваджені у зв'язку з поширенням COVID-19 обмеження для в'їзду на територію Російської Федерації іноземців щодо громадян України та осіб без громадянства, які постійно проживають на тимчасово-окупованих територіях Донецької та Луганської областей України.

Також Комітет висловлює рішучий протест у зв'язку із здійсненням Російською Федерацією чергового призову на військову службу на тимчасово окупованій частині суверенної території України - в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь. Очікується, що більшість призовників буде проходити службу за межами Кримського півострова, зокрема в Південному військовому окрузі Збройних Сил Російської Федерації, військові частини і командування якого безпосередньо задіяні у здійсненні збройної агресії проти України на Донбасі. Такі дії Російської Федерації є грубим порушенням міжнародного гуманітарного права, яке забороняє Російській Федерації, як державі-окупанту, примушувати осіб, що перебувають під захистом, служити в її збройних або допоміжних силах. Так само заборонено чинити тиск і вести пропаганду на користь добровільного вступу до армії, а також переміщувати осіб, що перебувають під захистом, за межі окупованої території.

Комітет привертає окрему увагу міжнародного співтовариства до критичної ситуації, в якій опинилися у зв'язку з пандемією COVID-19 громадяни України, незаконно позбавлені особистої свободи внаслідок дій незаконних збройних формувань, окупаційної адміністрації та/або органів влади Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях України та/або території Російської Федерації. В умовах відсутності засобів індивідуального захисту і відмов у належному медичному обстеженні незаконно позбавлених особистої свободи осіб, які мають симптоматику,

характерну для COVID-19, життя та здоров'я таких громадян України знаходиться під серйозною загрозою. Більше того, всупереч закликам Верховного комісара ООН з прав людини щодо вжиття державами світу термінових заходів для уникнення розповсюдження COVID-19 у місцях утримання, у тому числі шляхом звільнення осіб, які належать до категорії особливо вразливих з точки зору наслідків зараження, ми отримуємо інформацію про посилення психологічного та фізичного тиску на українців, які незаконно утримуються у російських в'язницях.

З огляду на вищезгадане, Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва закликає:

протидіяти дезінформації та спробам Російської Федерації уникнути під приводом боротьби з пандемією COVID-19 відповідальності за грубі триваючі порушення міжнародного права;

сприяти подальшому дотриманню міжнародним співтовариством чіткої позиції, що єдиною легітимною підставою для змін у міжнародній політиці санкцій та обмежень проти Російської Федерації є припинення Російською Федерацією збройної агресії проти України та деокупація суверенної української території – Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та окремих регіонів Донецької та Луганської областей - тільки ці дії з боку Російської Федерації є умовою для зняття санкцій;

реагувати на нові випадки порушень міжнародного права зі сторони Російської Федерації, атаки на суверенітет і територіальну цілісність України та інших держав посиленням тиску на державу-агресора і запровадженням нових санкцій та обмежувальних заходів, які не зачіпатимуть здатність Російської Федерації надавати доступ до медичних послуг своєму населенню та населенню окупованих територій.